ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ «ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ»

Οἱ Γάλλοι ἀστοὶ ἐπιστρέφουν στὴ φύση ποὺ ἀγνόησαν ἐπὶ αἰῶνες

Ἀγρότες καὶ νοσταλγοὶ τοῦ παρελθόντος συγκρούονται

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ»

ΠΑΡΙΣΙ. Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν περνάει μιὰ μεταβατικὴ περίοδο. Τὰ παλιὰ χωριὰ μὲ τὶς καλλιέργειες καὶ τὴν κτηνοτροφία τους, ποὺ προμήθευαν μὲ ἀγροτικὰ προϊόντα τὶς πόλεις τοῦ 19ου καὶ τῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ 20οῦ αἰώνα δὲν ἀντέχουν πιὰ στὶς νέες συνθῆκες. Ἡ πληθυσμιακὴ ἔκρηξη τῶν πόλεων, οἱ τεράστιες συγκεντρώσεις πληθυσμοῦ στὰ ἀστικὰ κέντρα, τίναξε κυριολεκτικὰ στὸν ἀέρα τὴν παλιὰ εὐρωπαϊκὴ ὕπαιθρο.

Σωστότερα θὰ ἤταν νὰ ποῦμε πὼς ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξη καὶ ἡ ἀνάπτυξη τῶν ὑπηρεσιῶν, ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὸ δεύτερο μισὸ τοῦ αἰώνα μας ἔγινε δαπάναις τῆς παραδοσιακῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Ἡ διαφορὰ τοῦ εἰσοδήματος ἀνάμεσα στὴν πόλη καὶ στὴν ὕπαιθρο ἦταν ὁ κύριος παράγοντας γιὰ τὴν προσέλκυση, νέου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ στὶς πόλεις καὶ στὶς βιομηχανικὲς ζῶνες καὶ ἡ αἰτία τῆς δημιουργίας τοῦ φαύλου κύκλου μέσα στὸν ὁποῖο καταποντίσθηκε τελικὰ ἡ παραδοσιακὴ παραγωγὴ τοῦ χωριοῦ. Ἡ τροφοδότηση τῶν μεγάλων ἀστικῶν πληθυσμῶν ἀπαιτεῖ τόσες ποσότητες τροφίμων, ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ἡ ἀναδιάρθρωση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν ξένων ἀγροτικῶν προϊόντων, κάνει ἀσύμφορη τὴν μὴ ἐκμηχανισμένη καλλιέργεια τῆς γῆς καὶ τὴν κτηνοτροφία τῶν μικρῶν κοπαδιῶν. Ἔτσι, ἀπὸ τὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο παρατηρεῖται τὸ φαινόμενο τῆς ἐρημώσεως ὁλόκληρων περιοχῶν τῆς ὑπαίθρου, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ ὀρεινὰ χωριὰ καὶ κατεβαίνοντας, ὅλο καὶ πιὸ χαμηλά. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὅπου οἱ συνθῆκες τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς ἦταν πιὸ εὐνοϊκές, μπαίνει σήμερα τὸ δίλημμα: ἂν θὰ συνεχίζουν νὰ παράγουν μὲ τὴν παλιὰ μέθοδο τοῦ ἀγροτικοῦ οἰκοκυριοῦ καὶ τοῦ μικροῦ ἀγροῦ ἢ τῆς μικρῆς κτηνοτροφικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἢ ἂν θὰ προχωρήσουν στὴν ἀναδιάρθρωση ποὺ ἀπαιτεῖ μεγάλες μονάδες εἴτε μέσῳ συνεταιρισμῶν τῶν ἀγροτῶν, εἴτε μὲ τὴν παράδοση τῆς ἐκμεταλλεύσεως, σὲ μεγάλες ἑταιρίες. Ὁ κατακερματισμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς γῆς, μὲ μικρὰ κομμάτια παίρνει τέλος.

Αὐτὲς οἱ ἀλλαγὲς εἶχαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν μεγάλες ἐπιπτώσεις στὴν οἰκονομικὴ καὶ τὴν κοινωνικὴ ζωὴ τῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Ὁ μαρασμὸς οἰκισμῶν ποὺ χαρακτηρίζονται «παραδοσιακοί», γιατὶ συνδέονται μὲ τὶς ρίζες τῶν σύγχρονων εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, ἡ ἐξαφάνιση παραδοσιακῶν τρόπων ζωῆς καὶ ἔργασίας ἡ ἐξάλειψη τῶν πολιτιστικῶν στοιχείων ποὺ διατηροῦνταν στὰ χωριὰ καὶ ἡ ἰσοπέδωση τῆς ζωῆς στὶς μεγάλες πόλεις, ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος ποὺ ἀποδεικνύει πὼς ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξη δὲν ἐξασφαλίζει τὴν εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων ὅταν ἀποβλέπει στὸ κέρδος καὶ μόνο, ὅλα αὐτὰ δημιουργοῦν μιὰ νέα μορφὴ συγκρούσεων: Τὶς συγκρούσεις, ἀνάμεσα στὴ νοσταλγία τῶν παλιῶν τρόπων ζωῆς καὶ στὶς ἀνάγκες τῆς σύγχρονης ζωῆς, τὶς συγκρούσεις ἀνάμεσα στὴν τάση γιὰ «ἐπιστροφὴ» στὴν παράδοση καὶ στὴν τάση γιὰ τουριστικὴ ἀξιοποίηση τοῦ χωριοῦ, τὶς συγκρούσεις ἀνάμεσα σ' ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ σώσουν, τὶς μικρὲς ἐκμεταλλεύσεις καὶ σ' ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ δημιουργήσουν μεγάλες μονάδες ἢ νὰ ἀξιοποιήσουν τουριστικὰ τὰ ἐγκαταλειμμένα χωριά.

Η ΒΡΑΔΥΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἀντιθέσεις ἐκδηλώνονται ἐντονώτερα, ὅπως εἶναι φυσικό, στὶς χῶρες ἐκεῖνες, ποὺ βράδυναν νὰ προχωρήσουν, στὴν ἀναδιάρθρωση τῆς ἀγροτικῆς τους οἰκονομίας καὶ στὴν προσαρμογή της στὰ σημερινὰ δεδομένα, δηλαδὴ στὶς χῶρες τῆς νότιας Εὐρώπης, ἀπὸ τὴ Γαλλία καὶ κάτω.

Αὐτὴ ἡ βραδύτητα τῶν μετασχηματισμῶν πληρώνεται σήμερα μὲ τὴν ἐμφάνιση νέων ἀντιθέσεων, καθὼς οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων, ἀναζητώντας ἀπεγνωσμένα μιὰ «δεύτερη κατοικία» στὴν ἐξοχή, εἰσβάλλουν στὰ χωριὰ μεταβάλλουν σὲ οἰκόπεδα τὰ χωράφια καὶ τὰ δάση, ἀνεβάζουν τὴν τιμὴ τῆς γῆς σὲ ἰλιγγιώδη ὕψη καὶ τὴν ἀφαιροῦν ἀπὸ τὴν καλλιέργεια.

Καὶ ἐνῷ πολλαπλασιάζονται, τὰ προβλήματα ἀπὸ τὴν ἀνάγκη τῶν διαρθρωτικῶν ἀλλαγῶν στὴν ὕπαιθρο, ἕνα νέο στοιχεῖο ἤρθε, νὰ αὐξήσει τὶς δυσκολίες: τὸ κίνημα τῶν «οἰκολόγων», ποὺ παίρνει ὅλο καὶ πιὸ πολὺ τὶς μορφές μιᾶς ρομαντικῆς ἐπιστροφῆς στὸ παρελθόν. Ἤδη ἡ Γαλλία ἀρχίζει νὰ ἀντιμετωπίζει συγκεκριμένα προβλήματα ποὺ δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν ἔμπρακτη πλέον ἐπιστροφὴ τῶν φανατικῶν τῆς οἰκολογίας στὸ παρελθόν. Νέοι καὶ νέες ποὺ μίσησαν τὴν ζωὴ τῶν πόλεων στρέφονται πρὸς τὴν ὕπαιθρο, ἀνακαλύπτουν ἐρημωμένα χωριὰ καὶ ἐγκαταστάσεις ποὺ ἔχουν ἐγκαταλειφθεῖ, ἐγκαθίστανται ἐκεῖ καὶ ἀρχίζουν νὰ καλλιεργοῦν, μὲ τοὺς «παραδοσιακοὺς» τρόπους τὴ γῆ, νὰ τρέφουν κοπάδια, νὰ ἐπιδίνονται στὴ βιοτεχνία, τὴν παραδοσιακὴ πάντοτε. Σύνθημά τους εἶναι «νὰ δουλεύουμε γιὰ νὰ ζοῦμε, κι ὄχι νὰ ζοῦμε γιὰ νὰ δουλεύουμε». Ἔτσι, σύμφωνα μὲ τὸ σύνθημα αὐτό, ἡ προσπάθειά τους εἶναι νὰ ἐπαναφέρουν στὴ ζωή τὰ ἁπλὰ ἐργαλεῖα, τὴ μικρὴ παραγωγή, ποὺ ἱκανοποιεῖ τὶς δικές τους ἀνάγκες καὶ ἀφήνει τόσο περίσσευμα ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ προμηθεύονται ὅ,τι δὲν μποροῦν νὰ κατασκευάσουν οἱ ἴδιοι. Δηλαδή, ἐπάνοδος στὴν «κλειστὴ οἰκονομία» τῶν παππούδων μας, ὅταν οἱ ἀνάγκες τῶν πληθυσμῶν σήμερα, ἀπαιτοῦν τὸν ὑψηλότερο βαθμὸ ἐκμηχανίσεως τῆς παραγωγῆς.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ «ΡΕΤΡΟ»

Αὐτὸ τὸ κοινωνικὸ «ρετό», ποὺ ἐκφράζουν οἱ φανατικότεροι ἀπὸ τοὺς «σωτῆρες τοῦ περιβάλλοντος» θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι ὠφέλιμο ὡς ἕνα βαθμό, ἐφ' ὅσον ἀποβλέπει στὸ νὰ ξαναδώσει ζωὴ σὲ χωριὰ καὶ ἐκμεταλλεύσεις ποὺ ἔχουν ἐρημωθεῖ ἀπὸ χρόνια.

Στὸ κάτω — κάτω, ἂν μία ὁμάδα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδιότυπους Εὐρωπαίους «χίππηδες»— ὅπως τοὺς λένε στὰ χωριά — πάει νὰ ἐγκατασταθεῖ σ' ἕνα χωριό, ποὺ βρίσκεται σέ ὑψόμετρο χιλίων μέτρων κι ἔχει μείνει ἔρημο γιὰ ἕνα τέταρτο τοῦ αἰώνα, δὲ βλάπτει κανένα. Ἀντίθετα ξαναφέρνει κάποια ζωὴ καὶ συντηρεῖ μιὰ παράδοση, ποὺ πήγαινε νὰ ἐξαφανιστεῖ.

Ἀλλὰ τὰ πράγματα στὴ ζωὴ ποτὲ δὲν εἶναι τόσο ἁπλᾶ. Στὴν πραγματικότητα, τὴ στιγμή, ποὺ οἱ «χίππηδες» τοῦ περιβάλλοντος πᾶνε νὰ ἀναστήσουν τὴ ζωὴ τῶν παππούδων τους σὲ κάποιο χωριὸ, ποὺ τὸ πίστευαν ἐγκαταλειμμένο, συγκρούονται μὲ συμφέροντα, ποὺ δὲν περίμεναν πὼς θὰ συναντήσουν: Πολλοὶ ἀγρότες τῆς περιοχῆς, ἢ τὰ παιδιὰ τους, κατανόησαν πὼς τὸ σπίτι ποὺ εἶχαν κάποτε στὸ χωριό, μπορεῖ σήμερα νὰ ἀξιοποιηθεῖ, σὰν «ἐξοχικὴ κατοικία» κάποιου Παριζιάνου καὶ νὰ τοὺς ἀποφέρει σεβαστὸ εἰσόδημα. Ἡ κατανόησαν πὼς οἱ βοσκότοποι, ποὺ περιβάλλουν τὸ χωριό τους διατηροῦν τὴν ἀξία τους καὶ μποροῦν νὰ ἀποτελέσουν τὴ βάση, γιὰ τὴν ἀνάπτυξη μιᾶς μεγάλης κτηνοτροφικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἂν αὐτὰ τὰ σχέδια βροῦν ἐμπόδιο σὲ κάποιους ρομαντικοὺς ὀπαδοὺς τοῦ περιβάλλοντος, ποὺ προηγήθηκαν καὶ ἔστησαν τὸ «παραδοσιακὸ» νοικοκυριὸ τους, στὴν περιοχὴ, τότε ἡ σύγκρουση εἶναι ἀναπόφευκτη. Αὐτὸ συμβαίνει τὸν τελευταῖο καιρὸ στὴ Γαλλία. Οἱ ἀπηχήσεις αὐτοῦ τοῦ ἰδιότυπου φαινομένου τῆς ἐποχῆς μας φτάνουν ὡς τὸ γαλλικὸ τύπο, ὅπου μπορεῖ κανεὶς νὰ παρακολουθήσει π.χ. τὶς ἐξελίξεις, τῆς συγκρούσεως μεταξὺ ἑνὸς κτηνοτρόφου τοῦ Ζοζέφ Κομμάνζ καὶ μιᾶς συντροφιᾶς Παριζιάνων ποὺ ἦρθαν νὰ ἐγκατασταθοῦν στὴν ἴδια ὀρεινὴ περιοχή.

Ὁ Κομμάνζ, ἕνας μικροκτηνοτρόφος, πῆρε ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια τὴν ἄδεια νὰ χρησιμοποιήσει τοὺς βοσκότοπους, ποὺ ἔμεναν ἐπὶ δύο δεκαετίες ἔρημοι. Δούλεψε σκληρά, μεγάλωσε τὴν ἐπιχείρησή του, οἱ δώδεκα ἀγελάδες του ἔγιναν πενῆντα κι ἔτσι μποροῦσε νὰ κάνει μεγάλα, ὄνειρα γιὰ τὸ μέλλον. Ξαφνικά, ἐμφανίστηκαν οἱ Παριζιάνοι. Τοὺς ἄρεσε τὸ μέρος, ζήτησαν νὰ τοὺς παραχωρηθεῖ γιὰ μικρὸ διάστημα ἕνα ἀπὸ τὰ ἐγκαταλειμμένα, σπίτια, ἔμειναν ἕνα καλοκαίρι, κι ἕνα χειμώνα κι ὕστερα δὲν ἤθελαν πιὰ νὰ φύγουν. Νοίκιασαν κάμποσα στρέμματα, κι ἔστησαν τὸ δικό τους «οἰκολογικὸ» καὶ «παραδοσιακὸ» νοικοκυριό τους. Σὲ λίγο ἡ φήμη τους ἄρχισε νὰ ἁπλώνεται κι ἦρθαν καινούργιοι φανατικοί τῆς ἐπιστροφῆς στὸ παρελθὸν νὰ προστεθοῦν στὴ συντροφιὰ τους. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἦταν ποὺ ἀνησύχησε τὸν κτηνοτρόφο Ζοζέφ Κομμάνζ: Ἂν γίνει ἐκεῖ πάνω, στὴν ὀρεινὴ περιοχή του, μιὰ μεγάλη κοινότητα «χίππηδων», ἂν νοικιάσουν κι ἄλλη γῆ, τότε θὰ πρέπει νὰ ἀποχαιρετήσει τὰ ὄνειρά του, ὅτι ἡ μέτρια καὶ ἀποδοτικὴ ἐπιχείρησή του, θὰ γίνει μιὰ μεγάλη κτηνοτροφικὴ μονάδα.

Ρῶσοι καὶ Ἀμερικανοὶ ἀναζητοῦν τὰ "μυστικὰ" τῶν Ὠκεανῶν σὲ κοινὲς ἔρευνες

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟ

ΜΟΣΧΑ. Ἡ Ὠκεανολογία, ἂν καὶ πανάρχαιη ἐπιστήμη, ἔχει κάνει τέτοια ἐπιστημονικὰ ἅλματα τὴν τελευταία εἰκοσαετία, ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν ὀνομάσει «νέα» ἐπιστήμη.

Ἡ Ὠκεανογραφία ἔχει τεράστια σημασία γιὰ τὴ σύγχρονη, ἀνθρωπότητα. Πρῶτα —πρῶτα, ὁλοένα καὶ διαπιστώνεται σαφέστερα, ὅτι ἡ «παγκέτα» ποὺ διευθύνει τὸ κλῖμα τῆς Γῆς εἶναι ὁ Ὠκεανός. Καὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἄποψη καὶ μόνο, ἡ γνώση τῶν μυστικῶν τοῦ ὠκεανοῦ θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι κάτι σπουδαῖο.

Πέρα ἀπ' αὐτὸ ὅμως, μιὰ καὶ οἱ ὠκεανοὶ καλύπτουν τὰ δύο τρίτα τῆς ἐπιφάνειας τοῦ πλανήτου μας καὶ τὰ τελευταῖα χρόνια προσφέρουν στὸν ἄνθρωπο ὄχι μόνο τεράστιες ποσότητες τροφῆς, ἀλλὰ καὶ ὀρυκτὰ ὕψιστης σημασίας ὅπως πετρέλαιο, φυσικὰ ἀέρια, μεταλλεύματα γενικά, τὸ σύμπλεγμα τῶν ἐπιστημῶν ποὺ ἐρευνοῦν τὴν ὄψη καὶ τοὺς βυθοὺς τῶν ὠκεανῶν, ἔχει τεράστια σημασία γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Εἶναι ἀπολύτως φανερὸ ὅτι ἡ βιομηχανικὴ ἀξιοποίηση τοῦ πλούτου τῶν ἐγκάτων τῆς Γῆς ποὺ καλύπτονται ἀπὸ νερό, ἀρχίζει, νὰ πραγματοποιεῖται, μέ συνεχῶς γοργότερο ρυθμό.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Τὸ πρῶτο συνέδριο τῶν σοβιετικῶν ὠκεανολόγων, ποὺ ἔγινε πρόσφατα στὴ Μόσχα, ἀπέδειξε τὶς τεράστιες διαστάσεις τῶν ἐργασιῶν ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ὠκεανῶν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔχουν οἱ ἐπιστημονικὲς γνώσεις οἱ ὁποῖες συνδυάζονται μὲ τὴν ἐκμετάλλευση αὐτή.

Ἐκεῖνο ποὺ ὑποστηρίζουν οἱ σοβιετικοὶ ὠκεανολόγοι εἶναι ὅτι, ἡ μελέτη τῶν ὠκεανῶν εἶναι οἰκουμενικὸ πρόβλημα, ποὺ ἐνδιαφέρει ὅλο τὸν κόσμο. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ περισσότερα προγράμματά τους ἔχουν διεθνῆ χαρακτήρα.

Στὴν ὑδροφυσικὴ π.χκ δημιουργήθηκε τὸ διεθνές πρόγραμμα «Πολιμόντε». Σοβιετικοὶ καὶ Ἀμερικανοὶ ἐπιστήμονες ἐργάζονται ἤδη τώρα στὸν Ἀτλαντικὸ Ὠκεανό, στὴν περιοχὴ τῆς Σαργαθάλασσας καὶ τοῦ Τρίγωνου τῶν Βαλεαρίδων. Ἡ συγκέντρωση στατιστικῶν στοιχείων θὰ βοηθήσει στὴν δημιουργία, τεκμηριωμένης θεωρίας γιὰ τὴν πρόγνωση, τὸν τόπο καὶ τὸ χρόνο τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἀνεμοστροβίλων καὶ συνεπῶς θὰ ὑποβοηθηθεῖ σημαντικὰ ἡ ναυσιπλοΐα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΙΓΑΠ»

Στὸ διεθνὲς πρόγραμμα μετρήσεως τῶν ἀνομοιογενῶν στρωμάτων τῶν νερῶν τῶν ὠκεανῶν, «Πίγαπ», μετέχουν δέκα χῶρες. Οἱ παρατηρήσεις του θ' ἀγκαλιάσουν ὁλόκληρο τὸν πλανήτη μας. Οἱ παρατηρήσεις τοῦ προγράμματος αὐτοῦ στοὺς ὠκεανοὺς καὶ τὴν ἀτμόσφαιρα, θὰ γίνουν γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1979. Στὰ πλαίσια τοῦ «Πίγαπ» γίνονται στὴν ΕΣΣΔ καὶ τὶς ΗΠΑ ἐπεξεργασίες προγραμμάτων γιὰ παρατηρήσεις μὲ «σπούτνικ» καὶ μαθηματικῶν μοντέλων συμπεριφορᾶς τῆς ἀτμόσφαιρας.

Στὸ παράρτημα τοῦ Σοβιετικοῦ Ὠκεανογραφικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Λένινγκραντ, δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸν Ντμήτρη Τσάλικωφ, οἰκουμενικὸ μαθηματικό, μοντέλο ἀλληλοεπιδράσεως τῶν ὠκεανῶν καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας. Πρόκειται γιὰ ἕνα σύστημα μαθηματικῶν ἐξισώσεων — προγραμμάτων γιὰ ἠλεκτρονικοϋπολογιστικὲς μηχανές.

Στὰ πειράματα ποὺ ἔγιναν, οἱ πληροφορίες ποὺ ἔδωσε ἡ ἠλεκτρονοϋπολογιστικὴ μηχανή, συνέπεσαν ἀπολύτως μ' ἐκεῖνες ποὺ εἶχαν πάρει οἱ παρατηρητές, χρησιμοποιώντας τὰ συνηθισμένα ὄργανα.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

Μαθηματικὰ μοντέλλα δημιούργησαν καὶ οἱ σοβιετικοὶ ὑδροβιολόγοι. Μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ καθηγητῆ Μιχαὴλ Βινογκράντωφ, ἔγινε ἐπεξεργασία προγραμμάτων γιὰ νὰ βρεθοῦν οἱ τρόποι, κατευθύνσεως τῆς βιολογικῆς παραγωγικότητας τῶν ὠκεανῶν.

Πρὸς τὸ παρὸν, βρισκόμαστε, στὴν κατάσταση «ἀγρίων κυνηγῶν». Ἐπιδιώκουμε νὰ ἁλιεύσουμε ὅσο τὸ δυνατὸν μεγαλύτερες ποσότητες ψαριῶν χωρὶς νὰ μᾶς ἐνδιαφέρει, μερικὲς φορές, τὸ αὔριο. Χρησιμοποιώντας τὰ μαθηματικὰ μοντέλα, προσπαθοῦμε νὰ καταλάβουμε τὶς συνθῆκες τῆς καλύτερης ἀνάπτυξης τῶν βιολογικῶν ἀποικιῶν στοὺς ὠκεανούς. Καὶ μὲ βάση αὐτὴ τὴ γνώση νὰ κατευθύνουμε πιὰ ὀρθολογιστικὰ τὴν παγκόσμια ἁλιεία.

Σοβαρές ἔρευνες κάνουν οἱ γεωλόγοι τοῦ Σοβιετικοῦ Ὠκεανογραφικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ γιὰ τὴ δομὴ τοῦ βυθοῦ τῶν ὠκεανῶν γιὰ τὴν ὕπαρξη, σέ ὁρισμένες περιοχές του, ὀρυκτοῦ πλούτου.

Μιὰ ὁμάδα ἐπιστημόνων, μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ Παντελεήμονα Μπεζρούκωφ, ἀνακάλυψε ἀποθέματα σιδηρομαγγανιούχων ὀρυκτῶν. Σέ μερικὲς περιοχὲς, τῶν ὠκεανῶν μεγάλα στρώματα, τοῦ μεταλλεύματος αὐτοῦ καλύπτουν κυριολεκτικὰ τὸ βυθό.

Μὲ τὴ χρησιμοποίηση φυσικομαθηματικοῦ μοντέλου, ποὺ ἐπεξεργάστηκε ἡ ἐπιστημονικὴ ὁμάδα τοῦ φυσικομαθηματικοῦ Ὀλέγκ Σαράχτιν, μελετῶνται οἱ διαδικασίες ποὺ βρίσκονται ὑπὸ ἐξέλιξη σὲ μεγάλα βάθη τοῦ πλανήτη μας, στὸ μανδύα καὶ τὸν πυρήνα του.

ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ Ο ΠΥΡΗΝΑΣ

Ἡ ἐξερεύνηση τῶν βυθῶν τῶν ὠκεανῶν, προσφέρει πληροφορίες γιὰ τὴ συμπεριφορὰ τοῦ φλοιοῦ καὶ τοῦ ἄνω μανδύα τῆς Γῆς, ἡ ὁποία συνδέεται μὲ τὶς διαδικασίες τῶν ἐσωτερικῶν ἐξελίξεων τοῦ πλανήτη μας.

Ἔτσι, σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ὁμάδος αὐτῆς, ὁ πυρήνας τῆς Γῆς μεγαλώνει, γεγονὸς πού, φυσικά, δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἐπιδρᾶ στὴν τεκτονικὴ κίνηση καὶ παραμόρφωση τοῦ φλοιοῦ τῆς Γῆς. Ἡ κατανόηση τῆς νομοτέλειας αὐτῆς δίνει ἀπάντηση σὲ πολλὰ ἐρωτήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς σύγχρονους ἐπιστήμονες, μαζὶ καὶ στὸ κρυφὸ ἐρώτημα: Κινοῦνται ἄραγε οἱ ἤπειροι;

Ἄραβες καὶ Ἰσραὴλ κατάλαβαν τώρα ὅτι ἔχουν ἀνάγκη ὁ ἕνας τὸν ἄλλον

Ἀπὸ τὸν πόλεμό τους νικητὴς ἦταν οἱ ΗΠΑ

ΡΩΜΗ. Ὕστερα ἀπὸ 30 χρόνια πολέμου, οἱ δύο Σημιτικοί, λαοί τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, φαίνεται ὅτι ἀνακάλυψαν δύο βασικὲς ἀλήθειες: ἕνα, ὅτι τὰ ἀραβικὰ κεφάλαια βρίσκονται σὲ ἀναζήτηση τεχνολογίας καὶ δύο, ὅτι ἡ ἰσραηλινὴ τεχνολογία ἔχει ἀνάγκη κεφαλαίων, γράφει τὸ περιοδικὸ «Ἐουροπέο».

«Καὶ τί μποροῦμε νὰ κάνουμε, ἐμεῖς, ἂν ὁ Μωϋσῆς ἐγκαταστάθηκε, μετὰ σαράντα χρόνια περιπλάνηση, στὴ μοναδικὴ γωνιὰ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ὅπου δὲν ὑπάρχει οὔτε μιὰ στάλα πετρέλαιο;».

Μέχρι πρὶν ἕνα μῆνα, αὐτὸ ἦταν τὸ τυπικὸ παράπονο κάθε Ἰσραηλινοῦ, εἴτε αὐτὸς ἦταν ταξιτζῆς, εἴτε ὑπάλληλος ἢ καθηγητὴς πανεπιστημίου. Ἡ οἰκονομικὴ κρίση, οἱ φόροι, ἡ ἰδεολογικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ κρίση, τὸ «στάτους κβό», ἡ ἄγνοια τοῦ ἂν τὸ αὔριο θὰ εἶναι μέρα εἰρήνης ἢ πολέμου, ἡ πολιτικὴ στροφὴ πρὸς τὰ δεξιά, ὅλα αὐτὰ εἶχαν ὁδηγήσει σὲ ἕνα εἶδος συνεχοῦς παραπόνου. Σὲ μιὰ ἀπογοήτευση, μόνη ἐξαίρεση τῆς ὁποίας ἀποτελοῦσε τὸ γεμᾶτο μοιρολατρεία χιοῦμορ τῶν «σάμπρα» καὶ τῶν Ἑβραίων τῆς διασπορᾶς.

Ἡ καθημερινὴ ζωὴ εἶχε διαβρώσει τοὺς μύθους, ὅλους ἐκείνους τοὺς μύθους πάνω στοὺς ὁποίους στηρίχτηκε ἡ γέννηση καὶ ἡ ἀνάπτυξη τῆς Ἰσραηλινῆς πραγματικότητας. Κάθε μέρα ἔφερνε καὶ μιὰ σύγκρουση, μιὰ ἀναθεώρηση ἰδεῶν, συχνὰ μιὰ κρίση. Στοὺς τελευταίους μῆνες παρουσιάστηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ φαινόμενο νὰ εἶναι περισσότεροι αὐτοὶ ποὺ ἐγκαταλείπουν τὸ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔρχονται νὰ ἐγκατασταθοῦν.

Ταυτόχρονα ὅμως τὸ θάνατο, ἑνὸς μύθου, τὸν ζοῦσαν καὶ οἱ Ἄραβες. Διαιρεμένοι, χωρὶς νὰ βρίσκουν κατανόηση πουθενά, ζῶντας συνεχῶς μέσα σὲ ἐσωτερικὲς διαμάχες καὶ σὲ συγκρούσεις, γιὰ τὶς ὁποῖες ἦταν τὶς περισσότερες φορές ἀπροετοίμαστοι, χωρισμένοι ἀκόμα σὲ πλούσιους καὶ σὲ φτωχούς. Στὴ μοιρασιὰ αὐτὴ οἱ φτωχοὶ δὲν ἔπαυαν νὰ γίνονται ἀκόμα πιὸ φτωχοί, ἐνῷ οἱ πλούσιοι ἦταν περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ἀποφασισμένοι νὰ μὴ μοιραστοῦν μὲ κανένα, οὔτε καὶ μὲ τὸν «ἐν Ἀλλάχ ἀδελφό» τὰ ἀπέραντα πλούτη τους. Ὁ μῦθος τῆς ἀδελφωσύνης, χτισμένος πάνω στὸ πετρέλαιο, ξέφτιζε ὥρα μὲ τὴν ὥρα μπρὸς στὴν ἀμείλικτη πορεία τῶν γεγονότων.

Τὸ 1978 ἀντιστοιχεῖ στὸ ἔτος 5738 τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἡμερολογίου καὶ στὸ ἔτος 1355 τῆς μουσουλμανικῆς Ἐγίρας. Ὅλοι ἔχουν τὴν πεποίθηση ὅτι θὰ εἶναι τὸ ἔτος μιᾶς κάποιας εἰρήνης στὴ Μέση Ἀνατολή. Τῆς εἰρήνης ποὺ γεννήθηκε καί, κατὰ παράδοξο τρόπο, ἐπιβλήθηκε ἀπὸ αὐτὸ ποὺ Ἄραβες καὶ Ἰσραηλινοὶ τοποθετοῦσαν στὸ ἐπίκεντρο ὅλων τῶν παλιῶν καὶ πρόσφατων χτυπημάτων τῆς μοίρας: τὸ πετρέλαιο.

Μέσα στὶς ἑβδομάδες ποὺ πέρασαν, ἔγινε πολὺς λόγος γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ Σαντάτ, γιὰ τὴ συνδιάσκεψη τῶν Πυραμίδων, γιὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Μπέγκιν στὴν Ἰσμαηλία, γιὰ τὴ μυστικὴ καὶ γιὰ τὴν περιοδεύουσα διπλωματία. Πρόκειται γιὰ τριάντα χρόνια, συγκρούσεων — ὄχι πάντα, καὶ οὔτε μόνο, ἐνόπλων — ποὺ ἀκυρώνονται ἀπὸ τριάντα μέρες χαμόγελων. Ὅποιος ἔζησε τὶς ἑβδομάδες αὐτὲς σ' ὅλη τὴν ἀμεσότητά τους, παρασύρεται εὔκολα, καὶ ἀναπόφευκτα σὲ ρητορικὰ σχήματα. Ἂν ὅμως θελήσει νὰ μὴν ἀπαγκιστρωθεῖ, ὅπως εἶναι ἀναγκαῖο σὲ παρόμοιες περιπτώσεις, ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο, θὰ ὑποχρεωθεῖ νὰ ἀναγνωρίσει ὅτι, αὐτὴ ἡ πιθανὴ εἰρήνη τοῦ 1978, γεννήθηκε ἀπὸ τὸ πετρέλαιο, ἀπὸ τὸν πόλεμο τοῦ πετρελαίου. Κι' ὅτι εἶναι, κατὰ πᾶσα πιθανότητα, προορισμένη νὰ διαρκέσει μέ βάση τὸ πετρέλαιο.

Ὁ πόλεμος τοῦ 1973, ἢ ὅπως εἶναι περισσότερο γνωστός, ὁ «πόλεμος τοῦ Γιὸμ Κιπούρ», ἡ πρώτη δηλαδὴ σύρραξη κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας κινδύνευσε ἡ στρατιωτικὴ ὑπεροχὴ τῶν Ἰσραηλινῶν ἀποτέλεσε τὸ ἔναυσμα τῆς κρίσης τοῦ πετρελαίου. Τὴ χρονιὰ αὐτὴ εἶναι ποὺ μάθαμε, τὴν ὕπαρξη τῶν Σεϊχάτων καὶ τῶν Ἐμιράτων τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, καθὼς καὶ τὰ ἀρχικὰ ἑνὸς σχεδὸν ἀγνώστου ὀργανισμοῦ, τοῦ ΟΠΕΚ. Τότε εἶναι ποὺ ἀρχίσαμε νὰ μιλᾶμε γιὰ παγκόσμια ἐνεργειακὴ κρίση.

«Ὅλοι ἀναρωτιοῦνται», λέει ὁ Παλαιστίνιος συγγραφέας Χαμίντ Μπαραντᾶ, «ποιὸς νίκησε, στὸν πόλεμο τοῦ Ὀκτώβρη. Κι' ὅλοι συμφωνοῦν ὅτι αὐτοὶ ποὺ νίκησαν εἶναι οἱ Ἀμερικανοί. Ἡ ἐπιρροή τους στὴ Μέση Ἀνατολὴ αὐξήθηκε. Οἱ Σοβιετικοὶ ἐκδιώχτηκαν, ὅπως εἶχαν προβλέψει, οἱ ἐμπειρογνώμονες καὶ ἡ Οὐάσιγκτον ἀνέπτυξε τοὺς δεσμούς της μὲ τὰ συντηρητικὰ ἀραβικὰ καθεστῶτα, διατηρώντας παράλληλα τὶς προνομιακὲς σχέσεις της μὲ τὸ Ἰσραήλ».

Καὶ ὁ Λιβανὸς διανοούμενος, Γιοακίμ Μουμπαράκ προσθέτει: «Εἶναι πιὰ δύσκολο νὰ κλείσει, κανεὶς τὰ μάτια μπρὸς στή, διακριτικὴ ἀκόμα βέβαια, σύγκλιση τῶν συμφερόντων τῶν Μουσουλμάνων, Ἑβραίων καὶ Χριστιανῶν σ